

Reactie van het college van de gemeente Doetinchem op het voorstel m.b.t. verbod op voorrang huisvesting statushouders.

Het voorstel m.b.t. verbod op voorrang huisvesting statushouders heeft negatieve gevolgen voor de gehele keten die zich bezighoudt met de opvang, huisvesting en inburgering van statushouders. Het heeft maatschappelijke, organisatorische, economische en financiële consequenties. Een aantal belangrijke consequenties voor gemeenten o.a. op het gebied van huisvesting en de uitvoering van de Wet Inburgering 2021 wordt toegelicht.

Huisvesting

De verschillende maatregelen vanuit de verschillende ministeries zijn niet met elkaar in overeenstemming. Sterker nog ze zijn tegenstrijdig met elkaar. Wij doen een dringende oproep met wetgeving te komen die elkaar versterkt en die uitlegbaar en uitvoerbaar is voor gemeenten.

Net als in de rest van het land is er ook in Doetinchem sprake van een woningtekort en hebben wij te maken met een lange zoektijd. De maatregel zal de doorstroom van statushouders uit de AZC's niet bevorderen. Het wordt moeilijk voor statushouders om een huis te vinden met als gevolg dat AZC 's overvol blijven en noodopvang nodig blijft.

Het voorstel gaat ervan uit dat statushouders redzaam genoeg zijn om zelf op zoek te gaan naar huisvesting. Als statushouders zelf een woning moeten zoeken dan is de verwachting dat dit niet gaat aansluiten bij de taakstelling voor de gemeenten. Zeker als statushouders de vrijheid krijgen zich ergens te vestigen. Statushouders zullen zich wellicht genoodzaakt zien om bij familie of vrienden te gaan wonen wat overbewoning tot gevolg heeft. Dit leidt in de praktijk vaak tot overlastsituaties. Er zal een onevenredige spreiding van statushouders plaatsvinden (binnen Nederland en binnen onze gemeente).

Inburgering en participatie

De overheid i.c. gemeenten hebben bij een verbod op het met voorrang huisvesten van statushouders geen sturingsinstrument meer in handen. Het is dan een risico dat statushouders niet gaan wonen in de gemeente waaraan zij gekoppeld zijn. Het is een risico dat statushouders voor een groot deel niet meer bekend zijn bij gemeenten (want niet altijd een juiste BRP-inschrijving op woon/verblijfsadres). En statushouders lopen eerder het risico dakloos te raken. Gemeenten hebben geen overzicht meer en kunnen dan ook geen inburgeringsaanbod doen. De financiering van de Wet Inburgering 2021 is gekoppeld aan de taakstelling. Het ontbreken van sturing op aantallen heeft ongewenste effecten tot gevolg. Dit heeft consequenties voor de (financiering) van de infrastructuur die gemeenten de afgelopen drie jaar voor de inburgering en participatie van statushouders hebben opgebouwd. Dit komt onder druk te staan. De onduidelijke instroom van statushouders heeft dan ook gevolgen voor de aanbesteding van onderwijstrajecten, de afspraken en financiën met overige aanbieders. Deze onzekerheden (t.a.v. verwachte aantallen) worden zeer zeker verwerkt in de prijsopgave met als gevolg dat de inburgering (verder) financieel onder druk komt te staan. Het starten met inburgeren vertraagt met als gevolg dat de verwachting is dat statushouders in de toekomst langer gebruik gaan maken van een bijstandsuitkering. De positieve effecten die wij verwachten te behalen met de Wet Inburgering 2021 waarbij gemeenten de regie hebben gekregen op de inburgering wordt op deze manier volledig tenietgedaan.

Statushouders

Deze maatregelen brengen (nog) grotere onzekerheden mee voor de statushouders. Als zij (nog) langer moeten wachten op een woning kan dit stress en psychosociale problematiek bij hen veroorzaken. Nu al constateren we veel verhuisbewegingen (binnen AZC's) van asielzoekers en statushouders. Dit zal niet afnemen, eerder toenemen. We voorzien een toename aan psychologische klachten door de vele verhuisbewegingen. Het veelvuldig verplaatsen en verblijven in de te krappe woonruimte is niet bevorderlijk voor het welzijn van kinderen. Dit kan langdurige gevolgen hebben. Voor inburgeraars zal de onzekerheid over definitieve woonplaats demotiverend werken hetgeen een goede integratie en participatie in de weg staat.